ИЗДАЈЕ У ЧЕТВРТАК И НЕДЕЛУ

ОГЛАСИ
плаћаю се од сваког реда из гармонда први пут 6, а после 4 нов. За жиг сваки пут 30 нов.

Предплату прима уредништво, све ц. и кр. поште; а у Београду разноситель Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСКИМ ЗЕМЉАМА
На годину 10 фр., на пол. год. 5 фр., на четврт 2 фр. 50 новч. а. вр.

У СРБ. КНЕЖЕВИНИ
На годину 100 гроша, на пол. год. 5 гр., на четврт год. 25 гроша.

Уредништво е у дунавской улици, у кући гђе. Ю. Драгуновића (пре Ђ. Шилића) у I. кату.

БРОЈ 87. У НОВОМЕ САДУ, У СРЕДУ 26. ОКТОБРА 1866. ГОДИНА XIX.

ТЕЛЕГРАМ
уредништву Напредка.

Беч, 23. октобра (9 сати пре подне*) У министарству ове су промене учинѣне: Ѣенерал Іон постао е ратним министром; гроф Менсдорф престае бити министар иностраних послова и добио е велики крст ордена светога Стефана; барон Байст, бивши саски министар добио е сан тайнога саветника и поставлѣн е министром иностраних послова; гроф Естерхазия престае бити министар (без струке био е) — Званични „Винер Цайтунг“ саобштава данас окружницу новога министра иностраних, барона Байста, представницима аустриским код страних дворова о своіой политици.

*) Овай телеграм разаслан е у посебном додатку са едним делом екземплара последнѣга броя „Напредка“.

Турци напредую!

Слава и хвала западном хришћанству, Турци напредую! Они су међу оним редким сретним народима кои се данас могу похвалити напредком!

То ест, они су у ћуди остали они стари Турци кои су и били; вук длаку меня, а ћуд никада; тако и Турци: скинули су свое кафтане и димлие, па навукли европске униформе и чакшире; али су остали они стари вуци.

Али напредую у борби са несретним хришћанством на Кандии, напредую у гаженю и тлаченю хришћанских народа, кои су под њима, и на последак дотле ће дотерати, да неће само они себе држати за прве људе на свету.

Слава и хвала западноме хришћанству, на Кандии неће се іош задуго вити застава слободе са обележѣм светога крста! Єдан по єдан борац за слободу людску пашће, или ће се морати предати староме своме господару.

Нека у славне тријумфе своих начела упише западно хришћанство и то, што е толико помагало турском посланству у Атини, да е грчка влада морала збацити старешину у Ламии, кои ние био Турцима по ћуди.

А коме ћемо тек тай триумф турски да приписемо, што званични орган србске владе налази за потребно побијати оне гласове новинарске, кои су обедили Србию, да она иште иста права, коя има Румуния!

Єст, напредую Турци, и напредоваће — ко зна, докле!

Турци и западна Европа слоижли су се у едноме послу.

Западне Европа види своим тежњама на истоку препону не тек у единой Русии. Стое њойзи на путу и чили народи у европской Турской

Руску препону тешко Іой е одклонити; пусти бачушко широких е плећа, па се неда тек шале покренути. Али раю турску лако е у главу утући.

Ние раи било таю зло пре, док су Турци іош о своіой глави радили. Тада се дало под Турцима коекако и животарити. Тек од како е уплив западних сила почео већи бивати у Стамболу, одкако Турчин има крштених саветника са запада европскога, тек од тога доба почело е право зло по раю и она се опасала ликом.

То се разуме, да се запад европски ипак за некога и стара. Римокатоличке државе заузимаю се за свое едноверне, протестанатске за свое; а несретни православни стое сами себи оставлѣни, без помоћи, без обране од прозелитства исламског, римокатоличког и протестанског, без закриля од турскога зулума.

Турци су лако видили слабу страну ћаурску. Видили су они, да ће уз себичност западних сила моћи и за себе лепо се постарати.

Истина, хвале се западњаци, да се њиовим упливом поевропила Турска: да се укинуло јаничарство и установило низамство. У томе разлике ние никакве. Низам е од јаничара по Турке у толико іош бољи, што е научен на запт и зна, шта е заповест; а спрам раје крштене и онако се нетражи никакав запт, па што су јаничари с раіом чинили, то чине и данашњи низами.

Опет упливу западних сила има се Турска на томе захвалити, што су свуда наследнѣ паше укинуте и на место њих поставлѣни дошли.

Порта е тиме то добила, да се опростила силених своих сатрапа и диваста, кои су у своим областима владали као независни господари и за падишу стамболскога ни абера нису имали. А сиротиня рая изгубила е са наследњим пашалуцима какву таку обрану и последњи изглед на болѣ поступанѣ с њом; ер шта е стало паши ком до раје, кад е данас у Сараеву, а до месец дана у Диярбекиру.

Данас нема више Бушатлия и Соколовића, неће моћи бити Алипаша Янински и Видински Пазванолглуа; данас престае разговор о Вехабима и другим Арапима, кои су некада умели задрмати читавим краевима падишине землѣ. Данас ма какав бег Видањ да дође у Босну, па неби ништа могао израдити.

Што е било, било; што се отело, отело; али данас без слоге међусобне, или без яке подпоре са стране нема никакве олакшице хришћанима у Турской.

Народ осиромашио сасвим — династе уништене — войска послушна: богме се Турска учврстила!

Шта маре Турци, што е народ го? Они су таки майстори, да би болѣ и од Кралѣвића Марка знали наћи сока и у найсувлѣм дрвету. А огуливши народ до коже и недаюћи му дићи главе у материялном обзиру, утукли су му и сваку волю на устанке.

Кандиоти су іош и имали неких повластица. Имали су таковых повластица кадгод и наши оборкневови. Сад ће и Кандиоти бити притиснути, као и остала рая, и на њихове повластице заборавиће се, као и на повластице србских оборкневова.

И тако мало по мало истерую Турци то, да ће рая сасвим малаксати снагом. Нестане ли раје сасвим — шат опет нађе порта Татара и Черкеса, Гагауза и других азиских гадова, да их намести по пустим кућиштима хришћанским.

Румуние и Србие и Грчке нема се порта бојати, едно, што су ове землѣ тако малене и са тако тесно омеђашеним кругом, да немогу свака посебце имати оне снаге, коя би могла претити сили турской; друго, све кад би се ове три области међу собом и договориле за какав посао против Турске — запад е европски ту!

И тако Турци напредую: што њиови велики цареви и освоитељи неуништице, то сада систематски бришу данашњи Турци, а западна им Европа помаже и саветом и свачим.

Они цареви мислили су, да ће у тим земљама и остати, пак су их штедили; данашњи Турци сматраю се као привремене господаре, пак нимало им ние стало до штеднѣ.

А запад европски то радо гледа, ер рачуна: ако Турци успеду добро у своме послу око упропашћена народа хришћанских у своіой царевини, биће едан манѣ на талу, кад се стане делити наследство „болеснога човека“ на Воспору. —

— Неће шкодити, ако и са те стране погледимо на Турску. Она іош стои, и неда се пореће,

ПОДЛИСТАК.
Турски султани.

По несрећи, положай нам е такав, да ћемо іош дуго и дуго имати посла са Турцима. С тога, мислимо, неће излишно бити, ако овде пажњу наших читателя обратимо на прошлост турске царевине. Ево и данас трза се то големо тело, некада страшно свима народима околним са свое чрезмерне снаге и силовита дуга, кои овом управљаше; али то трзанѣ данашнѣ само е последица болести, од кое вене турска држава већ одавна.

Немислимо ми овде писати читаву повестницу турскога царства, па ни у главним цртама; ми ћемо само овде да узмемо преда се османске султане, кои су турском царству ударили темељ, под коима е оно цветало и развијало се, те ћемо их по истории да представимо.

Али да би се цело болѣ разумело, добро ће бити, да узгред видимо, како е свет стојао у оно доба, када се ислам појави и рашири, поименце када Турци ступише на светску позорницу.

Кад се у европском западу стишаше силовите струе народнога преселѣня, поче у државама, кое су тада поникле биле, хришћанство опадати, тек на споляшност ограничавати се, те ние више кадро било рађати плодом праве вере. С тиме опаде наравно и политични живот тих држава и паде у трулеж и мртвило. Азиски народи такођер су свой задатак у истории свемирной свршили и исцрпели свою снагу; само Арапска, та земља несталних становника, пуних уображеня, ние іош ступила на светску поворницу. Али и за њу е куцнуо час. *Мухамед* склопи из незнабожачких, чивутских и хришћанских стихия свою нову веру, *ислам*, и тиме даде истоку и западу почетак найвећим, кобним покретима.

Историски значай ислама у томе е, да е трулом станю западнога хришћанства дао потребиту противност, ер сваки развитак и напредак бива чрез противности; борећи се противном стихиом исламства, западно е хришћанство наново оснажило се, примило е нове стихие образованя у се и ове е израдило.

На крилима фаталистичког одушевлѣня разлише се Арапи као силовита река по свой северной обали афричкой, херкулови ступови тек им за мало ставише препону у напредованю.

Спрам свежа, радна живота свуда пада трулеж, па тако и несложна држава визиготска мораде пасти у борби, коя е пуних осам дана траяла. Али из развалина те државе образоваше се у борби хришћанства са мухамедовством нове државе, кое родише найлепшим плодом хришћанска живота, те у скоро осамстогодишњой борби опет од продревша непријателя освоише свою дедовину — Напротив франачко царство стајаше тада у пуной снази, и у борби Карла Мартела с Арапима међу Туром и Поатѣром решено е, хоће ли Европом завладати крст или полумесец.

Док тако на европском западу хришћанство са победом одби мусломанство, подлеже на истоку византиско царство. Царство ово показуе нам се као века аномалия у државама, и чудно е заиста, да се оно могло држати чак до петнаестога столећа. Појав тай дае се изаснити едино положаем престолнице му, па управо рећи, у престолници се и показуе живота, што га е у византиском царству. Царство се затирало у бесплодним распрама око догмата, венуло е у покварености и малаксалости и ние се могло препородити народним препорођаем.

Код таковога станя византиского царства ние никакво чудо, ако е млађана снага турска победила: едну провинцию за другом отимаући и напоследку сурвавши и последњи остатак.

Турци, од татарска племена, живили су на пространим пустарама Туркестана, коме су границе од севера Сибирия, од истока северни Китай, од запада Ховарезмия и Арал-езеро, од юга Тибет и землѣ на Оксу реци. Найпре видимо Туркомане као наймлѣне войнике код Ховарезма. Али када Монголи под Цингис-ханом срушише царство ховарезмиско, умаче сретно една чета турска од 50.000 момака у Сирию, где стадоше у службу код султана од Иконие (данашнѣ Караманиз у Малой Азии).

Турску ордию водио е тада Ертогрул, коме за юнаштво у бою даде султан Алафедин комад землѣ у старой Фригии, близу некадашнѣга Дорилея (данашнѣга Ескишехера). а он е зато имао чувати границу од суседних Грка. И тай малени комад землѣ био е колевка турском господству, извор, коме е суђено било набујати у силовиту реку, коя све пустоши, и коя е потопила не само Малу Азию своим валовима, него и старославни град Константинов.

Све дотле история турска наводи нам само такове догађае, каквих обично бива тек у искону народну; али са Ертогруловим сином *Османом*, кои и самом народу даде име, и кои е од 1288 до 1326. године владао, прелази турско предание из тамнога предания у светлост историску.

(Продужиће се).

у неком и неком обзиру тврђе стои него пре. Нека народи хришћански у себи траже праве снаге, у своіой слози нека гледаю найвећу силу свою; на другога им е слабо обзирати се, ер нико неће бити њиов Дон Кихоте. А нетреба да презиру турску снагу: презиранѣ и малоуважаванѣ свога противника први е корак своіой пропасти.

Преглед новина.

Целовачки „Словенец“ пише о томе, кога програма да се Словенци држе, да би се дошло до цельи, за коіом теже сви словенски родолюби: до свестранога благостаня словенскога народа. Сви хоћемо, да народ словенски буде изображен, богат, славан и многоброян; само су пути томе различни. Ових путова досада е три. Први хоће здруженѣ свию земаля, у коима има Словенаца (осим Угарске и Млетачке), у едну скупину, тако звану *унутрашнѣ- аустриску скупину*. По том програму имале би се сединити Краньска, Приморѣ, Корушка и Штаярска са средиштем у Љубляни. Ова скупина имала би три народности: Словенце, Немце и Талияне. — Други програм препоручуе *народну словенску скупину*, т. е. сединѣнѣ свию Словенаца у едну область. — Трећи програм хоће од троедне кралѣвине (с Далмациом и границом) и целе Словеније едну област. (О Србима у войводству ние говор.) То би била тако звана *югаславенска скупина*.

Коега од тих програма да се држе Словенци?

Првога непрепоручуе „Словенец“, ер би томе Немци свим силама своим одупирали се. „Пустимо дакле ялове мисли болѣ пре него после!“

О другоме ово вели: „Али ни Хрватима небисмо се смели придружити, све и кад бисмо могли. Шта Хрвати хоће, ко то зна? Они іош већма него ми немаю еднога програма. Єдна њихова странка — мађаронска — тежи свом снагом у Пешту, друга — самостална — ни сама незна, куда ће. Докле се хрватска политика — већ од памтивека нестална — ма на кою страну неокрене, дотле нама Словенцима ние могуће њима се придруживати. Хрвати би морали найпре показати, да су сложни, да су заиста Славени по политици, да хоће наш напредак. А тога Хрвати до данас нису показали, тим више био им е последњи сабор права мешавина сасвим противних мнѣня. Зато ми неможемо на њихову помоћ рачунити, неможемо их у свой политични рачун узимати. Али узмимо, да смо се њима придружили. Шта би имали одатле? Искрено рећи, я бих се бояо за праву братску љубав, за слогу, за будућност свию нас.

„Кад се Хрвати са своіом по крви и езику сродном браћом Србима тако слабо слажу, каквой се слози с њима тек ми можемо надати? Нека ме Хрвати неразумею криво; они мораю найпре међу собом сложни, са Србима приязни, прави славенски, а не мађарски или какви другчии политици бити, — онда ћемо ми од срца пружити им братску руку у еден савез. Дотле пак с њима ћемо само симпатисовати, али предати им се никако нећемо.“

Из свега тога изводи „Словенец“ то, да е Словенцима найболѣ држати се чисто словенске политике, потоме програма народне словенске скупине. —

— Званичне „Србске Новине“ од 20. окт. имаю овай значайни чланчић:

„Стране новине често нас изненађаваю своим саобштењима *о Србии*. Тако су скоро многе стране новине имале, што е затим и у неке од србских новина ушло, да е влада наша тражила од порте, да се и Србии признаду сва она права, за коя се каже, да их е Румуния задобила последњим преговорима с портом.

„Извор оваквим гласовима може се тражити само у непознаваню явног права Србие; ер е изван сумнѣ за све оне, кои су с њим довољно познати, да влада србска ние могла осетити никакву потребу, да тражи права, коя се тамо спомињу.“

Ми мислимо, да е овай чланчић сасвим био излишан, ер и без њега сви смо знали, да они гласови о неким захтевањима Србие само су тек новинарски гласови били; Србия не тражи од порте ништа, по свой прилици, што већ свега има!

— Загребачки „Позор“ вели народним заступницима у предстојећем сабору троедне кралѣвине: „да пре свега и нада све као предувѣт у државноправной размирици одрешито и без околишеня захтеваю целокупност троедне кралѣвине т. е. *укиданѣ хрватско-славонске краине и здруженѣ Далмациие*.“ Овоме додае ово неколико речи:

„Нека нам незамере народни заступници, што се усуђуемо тврдити: да ћемо на том мерилу и њихово родолюблѣ и њихову народну политику мерити. Ово мерило валя употребити код свих заступника, били они ма кое политичне странке; ер у питаню о бићу и обстанку народа несме бити различитих мнѣня; а без целокупности нема нашем народу живота, камо ли развитка и напредка. Ако влада мисли и сада одбити тай захтев нашега народа, било іой просто; али допустиће и народним заступником да од себе одбию свако уговаранѣ без трайнога темеля и правне подлоге. Прошло е време, у коем се наш народ дао питати самим обећањима и лепим речма. Време е, да нам се даде, што е наше од старине; а народним заступником неможе бити слободно множити и продужити брой саборских тегоба на известно. Чист рачун, кратак посао.“ —

— Поводом поставляня барона Байста за министра иностраних послова у Аустрии, „Таймс“ пише ово *о станю Аустрие*:

„Као да сваки нов корак баца аустриску владу у море од забуна. Као што чуемо барон Байст заиста е ставлѣн на чело аустриском кабинету. Сасвим е сада потврђен тай кобни глас, кои нам се без смисла чинио, те га немогосмо никако пре веровати. Нећемо ни помињати, колико у том кораку има изазиваня спрам Пруске и Бизмарка. Аустриски цар независан е господар и избор његових саветника нетиче се суседа његових; али поданици цареви тешко да ће му поверенѣ делити спрам мужа, кои нека е ма како способан, ипак упропасти ствар, коіом е управляо. Барона Байста сматра ће као странца и сама немачка партия, коіой е ставлѣн на чело; али његово ступанѣ у министарство мало да се неће као обява рата сматрати код Мађара и Славена.

„Аустрия е у Енглеской увек имала многе приятелѣ, а одкако е Млетачку напустила, смемо рећи, тешко да има међу нама противника. Тешко е одрећи симпатию оном владаоцу, кога непрестане и неваслужене невгоде гоне. Али у данашњим тегобама изнаћи за њега пут спасеня, чини се надчовечан задатак. Хабсбургерски дом дошао е до великих земаля тада, када се говорило за владаоце савойскога дома, „да им география недопушта бити искреним людима.“ О аустриским царевима могло би се то рећи, да осим абсолутизма никакви начин правлѣния ние био за њих могућан. Аустрия е била сасвим абстрактан поим; Аустрия е еден двор, една династия, една бирократия, една войска Противна племена тешко да би се могла под едном *круном у скупу задржати* уз начела слободе, еднакости и уставности. Аустрия може свою снагу ставити само у еден народ, на уштрб осталих. Досад су били Немци, на коима е видала свою снагу. Али ако правлѣние напусти садашнѣ средиште Беч, камо ће се преместити? И ту као и у Турской ништа се нечини лакше, него протерати владаюће племе, али ништа ние теже него определити, кое да дође на његово место, или како да се различита племена у скупу држе у станю слободе и еднакости.“

(Као што се види, „Тайме“ има прилично заплетено мнѣнѣ о станю Аустрие.)

„Аустриска влада могла е досада едино у том тражити и наћи сигурности, кад е различита племена едно против другога дражила, или кад е довољну войску држала, да е могла ма кое угушити. Али данашњи век недопушта ни еден од ових начина“. —

Адреса

г. Ђорђу Страшимировићу и конференции Срба посланика од Срба новосадских.

У целом политичном животу нашег народа сяи као непокретна звезда његова биѣа, да се верно и мушки држи свое народности и езика, као основа сваког людског и политичног развитка.

Државни уговори, кое е наш народ са кралѣвима Угарске, наше обште домовине учинио, треба да емствую за обезбеђенѣ нашег автономног народнополитичног живота.

Сваком приликом, кад смо ми Срби могли свога гласа подићи и кад смо га подигли, било е ово захтеванѣ обезбеђеня наше народности као необходни услов сваке политичне трансакции.

Повестница нашег народа дае млогобройне и сяйне доказе, да смо се свагда чврсто држали наших народних повластица, кое ми сматрамо као нашу правну непрекидност.

С радошћу смо дакле после дугог времена горких искуства и яда, кое е абсолутна влада свима народима причинила, сазвани угарски сабор поздравили, надаюћи се, да ће се едном наше праведне желѣ услишати, и на уставном путу наша пакта конвента (уговори) санкционирати.

У толико већма смо се ожалостили, кад смо видили, да већина, коя праве користи домовине неће да позна, по кобним традицияма већ преживлѣне политике све непрестано за хегемониом едног народа тежи и *угарску* државу са *мађарском* народношћу идентификуе.

Ми се смутисмо, кад видисмо, да мађарски државници ону политичну равноправност народности, коя е постулат слободних идея нашег века, од себе одбияю и гледаю, да дотичне желѣ немађарских народа као излив агитацие и реакцие представе.

У тузи нашей морадосмо се забринути, будући далѣ приметисмо, како при предстојећем преустроеню Аустрие и изравнаню Угарске са целокукном монархином и меродавни кругови, попуштаюћи овоме упливу, фикцию хтедоше усвоити, да е мађарски народ и Угарска едно те исто, и на њном основу почеше сами и за друге погађати се.

У овим околностима била е света дужност просвећених патриота, народ позвати, да он свой глас диже за свою народост и свое историско право, и да се изясни, да се он и по праву као еден од оних фактора сматра, коя се при предстојећим државноправним питањма мора у обзир узети.

Ова су патриотска побуђеня тебе, врли Србине, руководила, кад си се са своим зрелим и верним србским синовима, бечкеречким бирачима, иницияшиве латио, да се глас србског народа на меродавном месту чуе.

Ова племенита побуђеня дадоше повода, те се посланичка конференция у Н. Саду скупи, кою ми, новосадски грађани, са искреном радошћу поздрависмо.

По овоме држимо за нашу дужност, да явно изречемо, да с наше стране подпуно одобравамо и усваямо заключеня те конференције, и изражаваюћи ти, врли Србине, и учестницима те конференции подпуно поверенѣ, и молећи те, да твоим колегама то саобштиш, являмо, да ћемо ваше патриотске и народне тежнѣ подпомагати.

Нови Сад, 22. окт. 1866.

Ђорђе от Новић посланик на сабору троедне кралѣвине, Іоксим от Новић, Іован Полит варошки представник, др. Григорие Секулић, Атанас. Трифковић сенатор, Стефан Владисавлѣвић благайн. Стефан Сурдучки подполковник, Марко Поповић, Илия Христић адвок., Михаил Шилић адвок. др. Коларовић, Андрия Петровић адв. Павопл. Михайловић, Ђорђе Поповић уредник Напредка, Павле Игњатовић капетан, Арон Вуић капетан, А. Браћа Барако, Тоша Ђомпарић варошки мерник, Алексие Поповић књиговодитель, др. Любомир Радивоевић, Павобалта парох, Ђорђе Радић уредник Селяка, Константин Стефановић и Димитрие Іосић учитељи, Григорие Андриевић парох. Антоние Новаковић, А. Сандић професор, Ђ Мачвански, Сириден Марковић, Петар Стеић, Іован Николаевић парох, И Г. Адамовић, Іован Радуловић, Іован от Сарић, Єфта Медурић, Трифун Іойкић адвокат, Никола Загорица, Гавра Миятовић, Милош Саранда, Ђорђе Давидовић адвокат, Манойло Давидовић, Стефан Єфтић, Новак Іовановић, Павел Башић, В С Іовановић, Петар Лакић, Сава Лакић, Іосиф Марковић, Добросав Милковић, Ђорђе Шилић, Никола Станисавлѣвнѣ, Ник. Нешковић, Лазар Шилић, Коста Стаић, Сима Лукачек, І. Іовшић, Л. Стефановић, Марко П Шилић, Арсение Ћирић, Емил Чакра, Іован Груић професор, П. Нинковић уредник Србобрана, Мита Панаотовић, Ђорђе Ракић, Ђорђе Вучетић, Єфта Зрнић, Павел Татић, Михаил Звонаркић, Аром Поповић, Теодор В Марковић, Коста Лубурић, Лазар Поповић парох Димитрие Захариевић помоћник грунт. книга, Іован Малетић Евген, Богдановић, Ђорђе Шевић, Панта Пеић, Милош Єздимировић, Іован Панаотовић, Алекса Іовановић ћурчия, Софрониє Груић, М. У. Іоцић, Іован Товия Лангхофер учитель словачки, Андрия Монашевић парох, Іован Стефановић, тутор, Никола Продановић, Карло Адамовић, Павле Радонић, Петар Теодоровић Б. М., Гавра К. Поповић, А. Дабишић.

ДОПИСИ.

Из **Буковца** (код Варадина). Наше место слабо се споминѣ у явним листовима, па ни сада неби вам долазили досађивати, да нас ние баш права беда натерала. Трпили смо и трпили, али се већ више неможе. Зато пустите овим редцима мало места у вашем листу, неби ли нам се яд дознао код оних, кои нам могу помоћи. — Од четири године дана имамо ми учителя Ц. П; али ние он зато тако дуго код нас, што га волемо и што е валян као учитель, него некако неможемо да га се отресемо. А узрока би имали доста, да га желимо далеко од себе. Хайде и по старости му (има око 55 година) могло би се рећи, да е тежак за учитељско звание; али има он и других мана, кое никако несмеду бити са учитељм. Тако н. пр. невиди добро. Но све би се то гледало кроз прсте, када би деца што учила; али ту и есте беда, да нам деца баш ништа незнаю, тако да се боимо, ако іош он код нас кою годину као учитель остане, да ће нам деца сасвим оглупити. Уз то поступанѣ му са децом неможе горе бити. Шта ћете рећи, кад он н. пр. децу заувдава као ириће? А бие их управо рећи душмански. Тако е едно дете тако истукао, да е ово имало ране по с.....ци и морало е

сирото 3 недељ дана потрбушке лежати, док се излечило Друго дете ударао е тако, да е лежало у фрасу три дана. Опет друго дете испребијао е у школи тако, да е едва кући дошло; а опет едно дете тако е грозно ћутио, да іой е одмах минћушу сломио; а опет едно дете навалио е тако и толико бити, да е отац детињи имао кад из винограда доћи и дете одбранити.

Увмите само то неколико примера, па онда реците: можемо ли ми децу своју поверавати таковом учитетю? Пре ћемо их оставити без школе, него да их учитель убиа. — А валя знати, да е исти учитель у Яску едно дете претукао, због чега е и затворен био.

Све ово наводимо, неби ли дошло до знаня нашем г. мађистрату у Варадину, као и г. директору Т Димићу у Митровици, па да нас и спасу од таковe беде и напасти, на чему ће им се читаво село захвалити.

Из **Лединаца**. Данас, у суботу 22 октобра, дођоше овамо гг. Марко Поповић, Емил Чакра и Мита Панаотовић, чланови одбора, кои се у Новом Саду ради куплѣня прилога на погорелце у нашем месту, у Сусеку и Черевићу, склопио. Они су дошли, да поделе међу страдалцима новчане прилоге, кое е одбор речени скупио. Чрез обштинске поверенике дали су пописати страдалнике, свега 132 фамилие, те пошто их поделише на три класе, разделише међу њима донесену своту. За прву класу одређена е свота подпоре 4 ф. 25 н., за другу 3 ф. за трећу 2 ф. Свега су раздали 432 ф. 25 н. у Лединцима, а остатак скуплѣнога новца 211 ф. 85 н. разделиће међу пострадавшим од пожара Черевићанима и Сусечанима.

Благодарећи споменутой гг. одборницима на труду и на милостињи овой племенитим дародавательима, обраћамо се са молбом на српску браћу и сваког, кои има срца за неволю ближњега свога, да нам у овом зимном времену у нашой тешкой несрећи у помоћ притеку.

Из **Илока**. Я сам вам неки дан явио за некое приложнике и прилоге им за пострадавше погорелце у сремском подунавлю кое сам я скупио. Ево им частних имена: за погорелце приложише: гг. Пробојчић трг. у Илоку 50 н. Іован Набас у у Сусеку 30 н, Іован Димитриевић у Сусеку 1 ф. Василие Лазић секретар београдске консистории 1 ф. Хенрик Крауз у Сусеку 20 н Милош Капушварац у Черевићу 1 ф. Авакум Спавић парох илочки 30 н. С. Фиршт у Илоку 20 н. Мита Папана у Бачинци 1 ф. Фридерик Неф у Бачинци 1 ф. Андрия Петровић Рац у Кукулѣвци 1 ф. Самуило Іовановић калуђер у Илоку 50 н. Ласло апотекар у Илоку 1 ф. — На св. цркву у Лединцима приложише: гг. Константин Лучић парох у Сусеку 50 н. Іосиф Бежань занатлия у Илоку 40 н. Антоние Лушан месар у Илоку 30 н. Мариян Добошевић економ у Илоку 1 ф. — У помоћ пострадавшем бележнику лединачком г. Жигићу приложише: гг. др. Божа Плавшић у Илоку 5 ф. П. Статић у Илоку 2 ф. Павле Мирковић поштар у Сусеку 2 ф. Теофил Іовановић трг. у Илоку 2 ф. гђа Ката Миодраговића у Н. Саду у ствари, гђа Люба Савића у Н. Саду хальину, гђа Мария Класановића у стварима.

Нешто е од овог предато дотичнима, а овде вам шаљем іош 14 ф. а. вр. да их одбору новосадском предате, нека он подели сваком свое Ствари сам я предао коме треба. П. К.

А М. — Из **Срема**. Благо ономе народу коме се учени и одлични синови свестно и усрдно посвете напредку рода свога, те предњачећи роду своме у добру, неустручаваю се ни од каква труда и жртве на олтару народности свое.

Радост нам обузима срца гледаюћи врстни рад врстних синова народних, наших саборских посланика, кои су мудрим своим закључком у новосадском састанку своме ударили оним путем, кои нам у данашњим мучним околностима обезбеђуе важност нашу у овой царевини, а погодивши народну желю, могу уверени бити, да е народ свуда уз њих и уз њиов рад. Неће народ српски, да му се она права, коя е он толиком крвлю стекао, кое каквим дипломатисанѣм иза кулиса ивиграю; а іош манѣ имамо ми волѣ сами одустати од своих права и напустити их Ко иначе мисли, тай се неосврће на ток целог народног живота нашег на овой страни. Као што смо увек добрим и валяним државним уговорима гледали да се обезбедимо у народном бићу и народном животу, тако и данас нећемо пустити да о нама без нас ико решава и нама као стоком каквом располаже; кад год и где год можемо, ми ћемо се за своя народна права отимати, и у той доследности никад нећемо са пута свртати.

Као права Србина и српска свештеника особито ме мора задоволявати онай закључак конференције, да се и епископи наши, као представници свештенства нашег, позову, да се придруже депутации, коя ће надлежном месту споменуте закључке поднети.

Овай закључак найболѣ нашим на конференции бившим саборским посланицима показуе њиову поштену, едино на народну корист односећу се, свестну радню. Не у раздваяню, но у спаяню и слагаю ложи нам сила народна. Ко нас раздвая едне од других, душман нам е народни и народноме напредку, па ма му име звечало као празно буре. И каква би помисао несретна била, хтети од рада за народ изкључити наше свештенство! Та ко би то урадио, найвећу би народу самом рану задао, од кое се никад неби ни подигао. Народ са свештенством, свештенство са народом, сложно, у любави радећи, па ће нам бити напредка. Одлучи од народа свештенство, остао е народ као сирота без оца свога; одлучи свештенство од народа, па си му стао на пут найсветиему задатку.

Што се мене тиче, я велим да би лудо било помислити, да би ко могао тако оделити народ наш и свештенство му, да се они више никад несастану. Свештенство наше ние ништа друго, него уд народа свога, поникло е у народу, у народ пушта свое жиле, даваюћи му у породици нове чланове. Али макиявелизам и езуитизам може за часак бацити ябуку раздора међу народ и свештенство, да се ови за време гложе и препиру и неслажу, чиме само одпор им бива слабии против тенжя туђинских, кое смо ми већ толико и толико пута осећати морали.

С тога незнам, како да назовем држанѣ оног са заблудившим умом тобожњег посланика српског, кои у конференции хтеде, да се из рада за народ исключи свештенство народно. Шта ли е тога тако заслепило и занело, да баш за оним иде, за чим су нам найвећи злотвори тежили? Зар смо, ядан, то дочекали, да чим кои наш син мало на глас у народу изађе, одмах му и памет онай зли дух занесе, кои нам е косовской пропасти и свой несрећи народной узрок? Зар суета и високоумие (нећу у овом случаю да *што друго* помишлям) може поединога човека дотле занети, да своіой суети жртвуе и найспасоносние по народ дело? — Чувайте се, браћо мила, отровнога семена и езика оних люди, кои би за свою корист *и славолюбие и найсветие* на коцку бацили! Едногa таковога, кои би рад, да е у свакой чорби мирођия, и кои би хтео сваком капу да крои, видисмо последњих дана по његовом политичном шарматанству, и знаћемо се од њега добро чувати.

А они синови рода српскога, кои су своим свестним радом тако добрим правцем ударили, нека приме признаванѣ народно и нека само и далѣ раде; као наши прави желѣносци и бранитељи драгоцене српске нам народности, нека нам приме израз топле наше благодарности, кою им из благодарног српског срца одаемо. — Што их ние више било то е жалост; али тим већа хвала онима, кои су дошли на позив, и онако „мнози суть звани, мало же избранни“!

В. Д...ћ. — **Оросламош** 21. октобра. Беснећа зараза довольно покора до данас почини; у околици нашой, као што сам извештен, у неки мести по 13 мртвих освануло е; — но само е то велико чудо, што су Срби свагда и свугди од заразе поштеђени били. И овде у Оросламошу іошт у почетку заразе умре само една девойчица и то Мађарица, од Срба пак нико од колере овде умрео ние. Ово е заиста велика милост божия, коя е у наше време род српски посетила, и то сваки признати мора. Из веленоштованот вашег листа такођер видити е можно, да и у тамошньой околини и у самом Новом Саду Срби су од заразе поштеђени били. И сад дакле, кад е већ вольом божиом скоро зараза по свуда престала, како Срби да богу свом неблагодаре, и са светом црквом незапое: *што бог вели, яко бог наш!* Србе е вера њина њи у тучи и поменутой зарази рабрила и тешила, уверавајући их да е то попуштенѣ божие, и зато су се свагда виле на милост божию нежели на людску помоћ уздали, у обштой овой нужди вера е Србима била хранителница, коя е њи од заразе хранила и она их е спасла.

Да Срби на веру свету свою више се уздаю нежели на икакву людску помоћ, може се и место Оросламош за пример навести. Кад е найужасние колера по околним селама нашима свирепствовати почела, дође окружни лекар и даде добовати, да сваки, кои осети да му е зло, нека похити сеоском дому, и ту ће добити лекарства предохранителна од колере. Шта мислите е л' се кои Србин уплашио? и е ли сеоской кући потрчао? заиста врло редав е то био, него поврвише сада свештеницима, молећи њи, да при ектениям породицу њиову спомену и богу се помоле, да бог сачува домове њиове од те заразе; и црква е пуна народа бивала, не само у недельне и празничне, но и у саме радене дане, многи су на молитвама ютрењима долазили и богу се молили.

Ние ли дакле ово жив пример, како Србин веру свою поштуе и люби, и овакови поштен народ, као што е Српски заслужуе праведно милост божию, и заиста бог уповаюћег на њега оставити неће; добро пои наша света црква: „Надѣюштися на господа, виши вст всѣ скорбяштих.“ Зато, Срби браћо! останимо само свагда верни овим найсветиим добродетельима, т е. любимо веру нашу, а с њом и народност нашу као и предци наши, пак ће нам вера наша свагда у туги нашой бити утешительница, а и у самой несрећи избавительница.

* Из **српске войничке крајне**. Ово дана нађе се у едном српском друштву и едан романски свештеник из горњег провинцияла банатског, кои нам са тврдим увераванѣм и наравно са великим усхићенѣм приповедаше, да ће српска древна света задушбина, манастир Ходош, коначно Романима у руке доћи и постати своина њиова, те навођаше томе као доказ, како већ, „своим течением“, и рачуни манастира Ходоша преко консисторие романско-арадске романско-сибиньской митрополии на преглед шалю се.

Ми незнамо, е ли све управо тако, како тай романски свештеник казиваше, и да ли ће све бити онако, како се Романи надаю; али у той нашой „деоби“ са Романима толика е чуда и неприродних и неправедних ствари бивало, да смо наклонѣнии веровати, да е тако, него ли да ние.

Вековима сачували су наши стари и побожни прадедови ова света места, где су они измучене груди свое птаничке при тим жртвеницима огреявали; они су дизали ове свете задушбине, оставивши их нама, своим потомцима, као найдрагоцении аманет, пак зар ми, ако заиста достойни имена и свию врлина своих дедова желимо бити, зар да спрам њиова аманета да будемо ладни и немарни?! Нас са српскога неба мотри свети Сава, есмо ли му завет и аманет одржали. — Та коме подиже славни наш войвода Якшић задушбину Ходошку, већ своим Србима, нама, да топле молитве приносимо за покой велике душе његове српске, да свети храм српски посећуемо и свою омлађину у православлю српском утврђуемо, те да подражавамо дичним своим прадедовима у любави и пожртвованю спрам свете вере православне и миле народности свое! — И гле жалости! гле туге велѣ по све нас Србе! Ходош, та древна задушбина славних Якшића, постои данас под надзором туђим, под надзором далеке сибиньске романске митрополие! Па докле и тако?

Ми питамо консисторию српске епархие темишварске: е ли ово истина, што ми чусмо за манастир Ходош? Ако е истина, питамо: зашто она да нечини све могуће мере, кое би народу његову стару имовину одржале? Нећемо ми, да Ходош буде тек уточиште романским свештеницима, кои су заслужили епитимию. Нећемо ми, да временом ова задушбина српско-православна дође у руке, кое нити су српске нити православне. А неговоримо ово без разлога. Ено Романи у Лугошу добише сада свога епископа, пак шта видимо? да у самой околини лугошкой неколико романских села поуниняти се и из дана у дан изневераваю православну веру!

Зар, браћо Срби, да тобоже „за любав слоге“ са „браћом“ романском уступимо њима оно, што несмемо уступити никоме? Зар да наша деца пролазећи покрай некад наших манастира светих горке сузе лию и проклиню нас и нашу неатост? Не, то несме бити! И ако е збиля наша консистория у Темишвару толико немарна била, да се неосврће на оно, што се са Ходошем чини, имаћемо жестока рачуна с њоме и са нашим архиереима, ер шат неузморамо увек по 70 година чекати на народне конгресе!

О додатку дра Милетића уз свой поднис на закључке новосадске конференције Срба посланика пишу пражкой „Политици“ из Новога Сада ово:

„Наша српски листови донели су обширан извештай о конференции српских посланика 3 о. м., биће вам дакле ближе позната. Њна цель била е, споразумити се о оним мерама и корацима, кои ће бити, код све ячих дуалистичких струя, користни нашой народности и хранѣню наших историских права. — Вођени чистим патриотским побуђеньима, брижно су се присуствући посланици старали, да се држе строго уставнога начина, како би од себе одбили сваку сумню нечистих побуђеня, коя се лако подмећу онима, кои удараю на страну тежећу за владанѣм. — Садржай донесених закључака несумнѣно доказуе лоялност наших тежня. У таковим околностима могло се с правом искати, да ће бар учестници те конференције све избегавати, што би им намере и закључак у сумню доводило. Од њиовог патриот-

ства сме се искати, да у часу, кад многобройни непријатељи прете народном бићу, неизазиваю несташно неслогу. — На жалост морамо рећи, да е едан од гг. посланика, др. Милетић, корак учинио, кои е противан како лоялности, тако и правилима обичног парламентарног такта.

„У бр. 71 свога листа „Заставе“ донео е ову чудну изяву: (долази познати додатак дра Милетића)

„Ми незнамо, шта те речи значе по терминологии г. дра. Милетића„ коя е често врло оригинална; — обични људи рећи ће, да е та изява хрђаво сакривено сумньичење против лоялности његових колега, кое никои човек од поштеня неће себи допустити, и кое ми с отврженем одбиямо.

„Ми нетерамо никакву полемику и приповедаюћи догађае, кои су ту изяву у „Застави“ изазвали, саобштићемо сав нелоялни начин деловаия дра Милетића непристраной публици. Др. Милетић би од своих бирача позват, да учествуе у той конференции; он не само да е примио њене заключке, него е іош главни део при њиовом саставляню имао, он е редиговао записник и свое ручно написао. Учешће његово при заключку било е велико, ер шта више и една точка његова (о министру ad hoc за народности, ако он баш и непасуе сасвим у круг устава од 1848, кога др. Милетић брани), у знак у народном интересу нужног попуштаня, би од конференције примлена.

„Овай 3. окт. донесени и од дра Милетића своеручно писани заключак in merito ние 4. окт. изменут, дакле ние истина, да су 4 окт. донесени заключци, кои би оне од 3 окт. (код коих г. др. Милетић несме да се одриче ауторства) парализовали.

„Єдина разлика међу заключком од 3. и 4. окт. лежи у сасвим незнатной ствари од форме. 3 окт. мислило се, да би требало патриярхе и епископе замолити, да башка и за себе подупру код Н. В. нашу петицию, а 4 окт. у толико е то модификовано, да е Н. Светост позвата, да се придружи посланичкой депутации.

„То е сва разлика међу мнењем већине конференцијалне и мнењем дра Милетића. У самой конференции ние г. др Милетић ничим показао, да том модификациом сматра цели заключак као измењен или даже парализован; он е само изјавио, да код последње точке мора оделено мнење дати, кое е у конференции тако и саставио, да та модификация, односно на патриярха, ние едногласно примлена. Г. др. Милетић био е тако сасвим за заключак поред свете измене, да кад се по конференции имало приступити подписиваню протокола, он подписа ние одрекао, нити е предложио у „Застави“ споменути додатак, него е напротив рекао, да жели само чист препис од записника, па ће га после подне код г. Стратимировића с осталим посланицима подписати. Срећом биле су расправе явне и г. др. Милетић неможе тай факт порицати. Тим више морамо оно као нелояло одбити, што е касније било. — 4. окт. би му записник предложен за подписиване, и тек 6 окт. увече, пошто су сви посланици отишли, и тако дакле никакве конференције ние фактично било, донесе др. Милетић, противно свима правилима парламентарнога светованя, по коима само уседници важе предлози и додатци, — свой фамозни додатак, коим свое колеге сумньичи и њиов посао хоће да уништи. Без далега коментара даемо само голи факт, да беспристрастно авно мнење по достоянству оцени понашане дра Милетића.“ —

— О истой ствари пишу бечком „Цукунфту“ из Н. Сада ово:

„Заключци ових дана овде одржаване конференције Срба посланика налазе у свима слоевима српскога народа подпуно одобрене. Из свию српских места долазе многобройне изяве о пристаяню уз њих. Бадава ће се дакле наши противници трудити, да оно, што е прави израз явнога мнења нашега народа, представе као дело едностране агитације. Тим нас е немилие дирнуло безтактно (да се благо изразимо) понашане г. дра Милетића, кои едним додатком у бр. 71 свое „Заставе“ труђаше се како парализовати заключке речене конференције, тако исто и нелоялним начином дао се у посао, да свое колеге сумньичи. Оба листа „Напредак“ и „Србобран“ осудила су то неоправдано понашане оштрим речима, кое слабо ласкаю политичной доследности и патриотизму г. дра Милетића, а адресе повереня, кое се од свию страна шалю члановима конференције, показаће г. Милетићу, да се у овай пар на сваки начин ватрчао, те ако се у своіой „Застави“ гради гласилом правог явног мнења у Срба, да се тешко огрешио о дух народа, усуђуюћи се осудити дело, кое народ одобрава. За обяшнене славенской публици нека служи то, да е др. Милетић дотичне заключке сам саставляо и своеручно написао, да е у конференции само у едной точки, односно на учешће наших епископа, од осталих одступио и да е и то своеручно у записнику прибележио.

„Очевидно е, да та една точка, коя у мериторност питаня и незасеца, неможе парализовати заключке конференције, што е г. др. Милетић мислио, да може постигнути. Тим мане имао е дакле г. Милетић права хтети цели похвални рад едном клаузулом осуетити, кою е нашао за добро додати, почем су чланови конференције већ предвадана из Н. Сада отишли били.

„По свой прилици до кои дан знаћемо, каквоме духу да се припише то чудновато наитие г. дра Милетића. А ми, кои неспадамо међу оне, кое г. др. Милетић мисли да може презирати, очекуемо од њега што скорие и довольно обясненє његова, лако речено, врло чудна понашаня.“

Угарска.

— Пештански листови са удовольством саобштаваю онай познати додатак г. Милетића уз свой частни подпис под заключеня конференције посланика Срба у Новом Саду. Любезни „Лойд“ и то зна, да г. Милетић неће остати дужан с одговором дописнику прашке „Политике“. Можда ће овакови „безазлени“ симптоми іош показати пута искону фамозногa додатка дра Милетића!

— Карло Сентиваньия, председник долњега дома, позвао е већ све саборске посланике на 19. (7.) нов. о. г. у Пешту.

Аустрия.

— Постали су: Іован Красовец и Франя Борувка практиканти авдиторски подпоручицима авдиторима у огулинской; Антоние Легренци шумаром у карансебешкой регименти; Яков Молданер сенатор полицаем у Белой Цркви, Іован Кернић пенс. поручик канцелиском код прве банске регименте. Премештени су: Хенрик Кошћал капетан авдитор од огулинске у варадинску; региментски лекар др Карло Томашик од войске у прву банску др Іован Томоћић од войске у Беч, др Анђело Босколо од личке у регулаше, др Іозеф Кирхбергер од варадинске у хусаре, др Антон Питнер од белецркванске у улане; официял Карло Домазетовић из Палманове у Варадин; акцесист Вацлав Сухи из Млетака у Земун. Пенсионовани су: капетан Емануил Негован, Фердинанд Проић, Антоние Добровић, Александар Матиевић, ритмайстор Лудвик Урбановић, рачуноводитель у бродской регименти Антон Сауервалд, поручик Никола Радошевић у Костайници.

— „Н фр. Пресе“ вели, да е сабор угарски зато сазват, да учини концесие влади, од коих ће зависити наименоване угарскога министарства; ако пак непопусти угарски сабор, онда ће влада чрез непосредне изборе сазвати шири райксрат. Ово неби усвоио ни едан народ у Аустрии; али у Аустрии може многа ствар да буде, коя е другде неможна.

— Пруски листови иронички пресуђую поставлянє барона Байста за аустриского министра иностраних послова; а ни „Таймс“ се ненада од његова наименованя каквом спасению по Аустрию. Ни париски листови несуде блажие о поставляню Байстову: „Деба“ напротив замера яко.

— Полузванична „Дебата“ пишући о великим трошковима на войску долази до тога заключеня, да Аустрия мора свою войску яко умножити. Аман, куд ће више!

— Официозни „Виикер *Абендпост*“ вели, да е први посао владин решити унутрашњи судар уставни; влада е пошла путем споразумлення са саборима угарских земаля Она одбия начело проиграна права, кое се неслаже са политичном слободом. Са угарским сабором наново ће се почети погађане око заедничких послова на основу предлога саборскога пододбора. Влада ће сабору отворено свое мнене казати. Автономия делова нека служи укрепленю целога. Важно начело октобарске дипломе о заедници предмета за ванугарске земље несме се напустити.

— Аустриска народна банка имала е 31. (19) окт. кована блага за 99,204,353 ф. 68 н. банкнота у промету за 307,991,656 ф. 30 н.

Грчка.

— Турска известия са Кандие хвале се, да е устанак тамошњи сасвим потлачен. Али нетреба Турцима тек олако веровати. И сами веле, да им е губитак у последњим боевима био велики, а цариградски „Левант Хералд“ вели, да ние сва войска грчка поражена. Тако ће и бити. Американци су досада добро снабдевали Кандиоте оружем и барутом, а грчка младеж у великом брою притиче у помоћ браћи своіой.

Турска.

— Кнез романски Карло добио е од султана саблю са алемом осуту.

— „Алг. Цтг.“ пишу из Цариграда, да се спрема алиянсия међу Француском, Пруском и Аустриом против Русие. Мехички цар Максимилиян има добити польски престо На пролеће, или на лето, ка. Француска узима у свой войсци нове пушке, кад се Пруска буде преустроила, а Аустрия опоравила, показаће се тай савез. Кад се едном сврши рачун са Русиом и небуде више од те стране опасности по европски мир, онда ће се лакше моћи уредити источно питанє. — Видићемо, шта ће и одатле да буде.

НАЙНОВИЄ

Беч. Окружница барона Байста аустриским дипломатским представницима код других дворова вели, да е Байст прекинуо са своіом прошлости, чим е постао Аустриянцем; влада царска увек ће се држати миролюбивости; али ако би морала ипак латити се оружя, биће држава дужна ревностние него икада хранити свое достоянство.

Београд. Овде е 21. окт. умро познати банкер овдашњи Кумануда.

Букурешт. Кнез Карло вратио се из Цариграда 21. окт.

Париз. Кад су маркезу Мустеру министру иностраних послова явили за поставлянє барона Байста за министра аустриског, он се зачудио овом избору, наравно нити кудећи нити хвалећи тай избор

Париски листови сви светую Француской савез с Аустриом Пруска против тога све могуће чини

Париска „Преса“ каже, да е међу Пруском и Русиом већ заключен савез. Условля томе савезу ова су: Ако би Русия у своим намерама на истоку наишла осим Турске и на други одпор, онда Пруска помаже іой. Русия помаже Пруской, ако би овой ко са стране стао на пут њним анексияма у Немачкой.

(Данас нам ние дошла бечка и пештанска пошта.)

Добре єфтине књиге.

ЗАБАВЕ СРБКИЊАМА I. и II. свеска. Приповеке Н. В. Гоголя превео с рускога Ђ. Поповић. (Сирочински сајам. — Вече уочи Ивандана. — Ноћ уоче божића. — Записници сишавшега с ума. — Стари савет — Страшна освета. — Роб. — Невски проспект.) Стрска по 50 н.

— — III. и IV. свеска. Последњи дани Помпеја, роман Е. Л. Булвера, превео с енглеског Л. Костић. Свеска по 50 н. (V. свеска у коіой ће бити крај од овог класичног романа, предаће се скорим у штампу.)

Имена Гоголя и Булвера найболе су ємство за изврстност ових дела њихових.

Ко од кое свеске „Забаве Србкиња“ узме 6 комада, добия седми комад на дар. — — ГГ. књижари и трговци, кои узму бар 25 комада од кое свеске, добиваю рабата 25 на сто.

НАРОДНОСТ и њен државоправни основ, написао др. Михаило Полит-Десанчић.

У овай пар, кад се све већма увиђа важност народности као политичнога чинителя, биће свакоме добро дошла ова расправа нашег познатог публицисте.

Цена е од комада 40 н. Ко узме бар 10 комада добива рабата 50 на сто.

МОРАЛНЕ МИСЛИ од Н. Томазеа с талиянског превео С Петрановић.

Доста да стои име славнога Томазеа на челу ове књиге, па да е сваки уверен, да іой е садржай изврстан.

Цена од комада 80 н. Ко узме бар 10 комада, добива комад по 50 н.

Све ове књиге могу се добити за готове новце код уредништва „Данице“ и „Напредка“

ТРГОВИНА.

Л. Темишвар 21 окт. (Допис) Узбуђеност од прошасте неделе уступила е мирниєм расположеню, али су се цене подпуно одржале, ер продавци непопуштаю. Продало се ние млого. Шенице се продало 20,000 вагана по ф. 5.50 н. на железницу, по ф. 5.45—50 н. у магазин. Раж су тражили и плаћали по ф. 3 90—4.10 н. Зоб непрестано купую и радо даю за ваган ф. 1 80 н. Нов кукуруз узимаю за овдашнє ракицинице по ф. 3.40—40 н. За пролеће погођено е 20,000 вагана по ф. 3.25—30 н. Єчам ф. 2.60—70 н.

Пешта 23 окт. Воля на куповане шенице била е ове неделе добра, али продавци су много искали. Ипак продало се 60,000 вагана по пређашнє цене. Ражи се продало 15,000 вагана по ф. 4.10—15 н. Єчма е само нешто за свинє куповано по ф. 2.80 н. Зоб е слабие пролазила, продало се 12.000 вагана по ф. 1.80—88 н. Кукуруз радо купую, продало се готове робе 10,000 вагана по ф. 3.75 н. за готово и за май 15,000 вагана по ф. 3. 70 н. Пров 8000 вагана по ф. 2 75—3 ф.

Брашно непрестано траже и цене су скочиле у свакой струци по центи у 30—35 н. те сад овако стое: бр. 0 ф. 13 80 н. бр. 1 ф 13 40 н. бр. 2 ф. 12.60 н. бр. 3 ф. 12.20 н. бр 4 ф. 11 60 н. бр. 5 ф. 10 50 н. бр. 6 ф. 9.20 н. бр. 7 ф. 8 40 н. бр 8 ф. 6.40 н. Мекинє ф. 2 – 2.80 н.

Свинско месо цента до 29 ф.

Репице 10,000 вагана по ф. 6.37—67 н. Олай сиров ф. 26 50 н. прочишћен 28 ф.

Шљивовице слабо довозе, цена за стару 28—30 ф. нова 20—24 ф. Комовицу траже и плаћаю по 18—20 ф.

Свиньску маст радо су куповали и плаћали са буретом ф. 38—38. 25 н. Са села маст ф. 35—35.50 н. са буретом. Сланина слабо пролази Лою скочила цена.

Суве шљиве 18 ф. Меда се довезло 1500 центи из Шомођске, Славоние и границе; за шомођски и славонски ишту 20 ф. банатски и бачки 21—22 ф. Сиров мед по ф. 17.50—18 ф. Воска недовозе, овдашњи по 115—116 ф.

Шишарка се ние продавала, ер се продавци надаю болой цени. Дебрецински ораси по ф. 10 50 н. стари српски 8 ф. Пекмез од шљива по ф. 16 75—17.50 н. траже га.

Сирове коже куповале су се како давно не, особито за Банат и границу и цене су скочиле у 1—2 ф. од пара. Учинене коже у некоим струкама утврдила се цена али іош никако се много непродае.

Цента говеђине 16—19 ф.

Беч 22. окт. Шенице се продало 20,000 вагана и пала е у 5 н. исто тако и воб, раж држи се на цени, кукуруз скочио у 5—10 н.

Бечка берза од 24. октобра.

Сребро — — — — — — — —	127 50
Дукати — — — — — — — —	6.11

Властник, издаватель и одговорни уредник Ђорђе Поповић.

Брзотиском Игната Фукса у Новом Саду.